

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมาของปัญหา

ผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่าคำ ให้ ในภาษาไทย นี้ลักษณะแปลกคือมีที่ ใช้ มาก และอาจจะปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ กันในประโยค.

ตัวอย่าง

ก. ปรากฏอยู่ในตำแหน่งของคำกริยาวิกรรณ เช่น

พ่อให้หนังสือลูก

ครูให้การบ้านนักเรียน

ข. ปรากฏอยู่ในตำแหน่งของคำบุพบท เช่น

เขาให้เงินให้แม่ครัว

เขาให้วิญญูให้น้อง

ค. ปรากฏอยู่ในตำแหน่งอื่นของประโยค เช่น

ให้เขาโกรธฉันก็ไม่กลัว

ให้ฝนตกเขาก็จะไป

ง. ปรากฏอยู่ในตำแหน่งท้ายประโยค เช่น

เราจะหยิบให้

รางวัล เราจะให้

และอื่น ๆ

ภาวะที่คำ ใต้ อาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ ของประโยค
ไวยากรณ์เอง ทำให้ผู้เขียนโครงการจะเห็นว่าคำ ใต้ อาจปรากฏในตำแหน่งใดของ
ประโยคไทยบ้าง คำหน้าที่อะไรบ้าง และเมื่อปรากฏในแต่ละตำแหน่งเท่านั้น
เป็น ใต้ คำเดียวกันหรือไม่ สิ่งเหล่านี้จะศึกษาอย่างละเอียดและสามารถแยก
หน้าที่ของคำ ใต้ ในแต่ละตำแหน่งเหล่านี้ได้ จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะ
ของภาษาไทยเพิ่มขึ้นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะนำไปใช้ในการศึกษาเรื่องโครงสร้าง
ของภาษาไทยต่อไป

๓. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๓.๑. วิจิตรนัน วัชรวิบูลย์ (นางวิจิตรนัน ภาณุพงศ์) ใ้กำหนดคำ ใต้
ไว้ในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท เรื่อง "Inter - Sentence Relations in
Modern Conversational Thai" ใต้เป็นคำ ๕ ประเภท คือ

๑. เป็นคำกริยาวิกรรณ โดยอาร์กักรอบประโยคทดสอบที่มี ๕ ตำแหน่ง
คู่หนึ่งเป็นหลัก คือ คำใดก็ตามที่อาจปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอมประโยค
ทดสอบนี้มี ๕ ตำแหน่ง คู่ต่อไปนี้ใ้ถือว่าเป็นคำกริยาวิกรรณ

ก. นาม - นาม นาม แล้ว

ข. นาม กำลัง นาม นาม

ตัวอย่าง

ก. แม่ ใต้ สดางค์ เด็ก แล้ว

^๑ Vichintana Chantavibulya, " Inter-Sentence Relations in
Modern Conversational Thai", (Unpublished Ph.D. thesis,
University of London, London, 1962) pp.161 - 168

ข. แม่ กำลัง ให้ สตางค์ เด็ก

คำให้ ในวิทยานิพนธ์ดังกล่าวถือว่าเป็นคำกริยาวิกรรณ เพราะ
อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้

๒. เป็นคำเชื่อมกริยา จะปรากฏอยู่ระหว่างคำกริยา ๒ คำเสมอ
และจะไม่ลงเสียงหนัก (Unstressed)

ตัวอย่าง

เนื้อไม้ทองทอดให้สุก
เขาจะวิ่งให้เร็ว

คำให้ ในประโยคทั้ง ๒ นี้ ในวิทยานิพนธ์ดังกล่าวถือว่าเป็น คำเชื่อม
กริยา ส่วนคำ ทอด สุก วิ่ง และ เร็ว ถือว่าเป็นคำกริยา

พระยาอุปกิตศิลปสาร ได้กำหนดคำให้ ไว้ในหนังสือ หลักภาษาไทย^๒
วจีวิภาค และวากยสัมพันธ์ เป็นคำ ๑ ประเภท คือ

๑. เป็นคำกริยาสรกรรม ซึ่งในหนังสือดังกล่าว ถือว่าคำกริยาสรกรรม
คือ คำกริยาที่มีใจความไม่ครบบริบูรณ์ในตัวเอง ต้องมีคำที่เป็นกรรมรับข้างท้าย
อีก

ตัวอย่าง

เขาให้เงินลูก

^๒ พระยาอุปกิตศิลปสาร, หลักภาษาไทย ("วจีวิภาค และวากยสัมพันธ์",
พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๔๕๕), วจีวิภาคหน้า ๒๖ - ๒๘
วากยสัมพันธ์ หน้า ๕๗

๒. เป็นคำกริยานุเคราะห์ คือเป็นคำกริยาที่ใช้ร่วมกับกริยาอื่นให้
ไต่ความตามระเบียบของกริยา คำ ให้ เป็นคำกริยานุเคราะห์ที่เชื่อมกรร
วางในประโยคกริย

ตัวอย่าง

ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ

ให้ - อ่าน เป็นกรรตุวารของ ครู ถือเป็นคำที่แสดงว่า ครู เป็น
ผู้กระทำ ประโยคนี้เป็นประโยคกริย เพราะมีคำ ศิษย์ จึงเป็นการกรร
อวย คือเป็นผู้รับให้กระทำกริยา อ่าน

๓. เป็นคำสันธาน เชื่อมนามานุประโยคแบบกรรม คือทำหน้าที่
เชื่อมนามานุประโยค (คือประโยคที่ไร้นามนาม ทำหน้าที่เป็นบทประธาน,
บทกรรม และบทวิภक्तिกรร ขยายนามใด) จึงทำหน้าที่แบบกรรม

ตัวอย่าง

ฉันไม่ชอบให้เขาขาย

นายกำชัย ทองหล่อ ในหนังสือ หลักภาษาไทย ได้กำหนดคำ ให้
เป็นคำ ๒ ประเภท คือ

๑. เป็นคำกริยานุเคราะห์ ซึ่งในหนังสือดังกล่าวถือว่าเป็นคำกริยา
ที่ทำหน้าที่ช่วยคำกริยาชนิดอื่น ให้แสดงความหมายออกมาเป็นกาล มาลา หรือ

^๓ กำชัย ทองหล่อ, หลักภาษาไทย (พระนคร : เทคนิคมกรการพิมพ์, ๒๕๕๕)

จากต่าง ๆ คำ ให้ เป็นคำกริยานุเคราะห์บอกวารจ

ตัวอย่าง

บอกกรรตุวารจ

บิดาให้บุตรเขียนหนังสือ

บอกกริถวารจ

นักเรียนถูกครูให้ทำงาน

๒. เป็นคำสันธานเชื่อมตั้งกรประโยค ในหนังสือดังกล่าว ถือว่าคำสันธาน คือคำที่ทำหน้าที่เชื่อมคำกับคำ ประโยคกับประโยค ข้อความกับข้อความ หรือเชื่อมความให้ละเอียดละออ คำ ให้ เป็นคำสันธานที่เชื่อมอนุประโยคกับอนุประโยค ให้เป็นสังกรประโยค

ตัวอย่าง

เขามอกฉันทให้ฉันทเขียนหนังสือ

นางสาว นววรรณ พันธุเมธา ในวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต เรื่อง โครงสร้างของหน่วยแกนของกริยาวลี กล่าวถึงคำ ให้ ที่เป็นคำเชื่อมกริยาวลี อาจปรากฏในหน่วยแกนที่มีโครงสร้างแบบต่าง ๆ คืออาจจะปรากฏในหน่วยแกนซึ่งประกอบด้วย

๑. คำกริยา ๒ คำ

ตัวอย่าง

ลูกให้นั่ง (คำให้อยู่ระหว่างคำกริยา ลุก และ นั่ง)

๔ นววรรณ พันธุเมธา, "โครงสร้างของหน่วยแกนของกริยาวลี" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตแผนกวิชาภาษาไทยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๐)

หน้า ๔๔ - ๔๕

๒. คำกริยา ๓ คำ และ

ก. คำให้ อยู่ระหว่างคำกริยาคำที่ ๑ และที่ ๒

ตัวอย่าง

คิดให้จ้างคนงานล้างบ้าน

ในตัวอย่างนี้หน่วยกนประกอบด้วยคำกริยา ๓ คำ คือ คิด จ้าง และ ล้าง คำ ให้ อยู่ระหว่างคำกริยา คิด และ จ้าง

ข. คำให้ อยู่ระหว่างคำกริยาคำที่ ๒ และคำที่ ๓

ตัวอย่าง

ยื่นตะโกนให้ตอบปัญหา

หน่วยกนในตัวอย่างนี้ ประกอบด้วยคำกริยา ยื่น ตะโกน และ ตอบ คำให้ อยู่ระหว่างคำ ตะโกน และ ตอบ

นอกจากนี้คำ ให้ ยังอาจปรากฏในหน่วยกนที่มีคำกริยาร่วมประธานกัน

ตัวอย่าง

เขาจะนอนให้หลับ

และอาจจะปรากฏในหน่วยกนที่มีคำกริยาต่างประธานกัน

ตัวอย่าง

แดงชื่อคนมให้มองกิน

หน่วยกนในตัวอย่างนี้คือ ชื่อ - ให้ กิน ประกอบด้วยคำกริยา ชื่อ

และกิน ซึ่งมีประธานต่างกันคือ ชื้อ มีคำแดง เป็นประธาน ส่วนกิน มีคำ
นอง เป็นประธาน

๓. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาว่าคำ ให้ ที่ใช้อยู่ในภาษาไทยนั้นมีอยู่ที่คำ และทำหน้าที่
อะไรบ้าง

การศึกษานี้ ดำเนินตามหลักภาษาศาสตร์ คือพิจารณาจากตำแหน่งของ
คำในประโยคเป็นหลัก

๔. ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. นอกจากจะมีความรู้เกี่ยวกับตำแหน่งและหน้าที่ของคำ ให้ แล้ว
ยังจะทำให้เข้าใจระบบโครงสร้างของภาษาไทยในเรื่องหน้าที่ของคำต่าง ๆ
เพิ่มขึ้นด้วย

๒. เป็นแนวทางแก่ผู้สนใจศึกษาเรื่องอื่น ๆ ในระบบโครงสร้าง
ของภาษาไทยต่อไป

๕. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเฉพาะคำ ให้ ที่ใช้ในภาษาพูดในกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาราชการ
ด้วย ไม่ไต่คลุมถึงภาษาที่ใช้ในวรรณคดีหรือราชาศัพท์

๖. วิธีดำเนินการก่นคว้าและวิจัย

แบ่งเป็นชั้น ๆ ดังนี้

๑. ตำรวจเอกสาร หนังสือ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักภาษาไทย

และไวยากรณ์ไทย เพื่อพิจารณาว่า มีการวิจัย หรือคำอธิบายที่เกี่ยวข้องกับ
เรื่องที่จะทำการวิจัยบ้างหรือไม่

๒. เก็บรวบรวมข้อมูลเฉพาะที่ใช้ในภาครู้จัก ข้อมูลได้จากผู้เขียน
เองเป็นส่วนใหญ่ และจากอาจารย์ เพื่อน ตลอดจนสมาชิกในครอบครัว รวมถึง
พี่น้องและเอกสารต่าง ๆ

๓. จัดบันทึกข้อมูลที่หามาได้

๔. แบ่งข้อมูลออกเป็นประเภท เพื่อพิจารณาคำหน้าของคำ ให้ โยบ
เปรียบเทียบกับคำพวกอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่คล้ายกับคำ ให้ ในแต่ละกรณี คำพวกคำ
ที่ใช้ในการเปรียบเทียบนี้ อาทิ คำพวกต่าง ๆ ซึ่งนางสาววิจิตรน วัฒนะวิบูลย์
(นางวิจิตรน ภาตพงศ์) ได้แบ่งไว้ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "Inter - Sentence
Relations in Modern Conversational Thai"^๕ เป็นหลัก และจะ
กล่าวถึงคำ ให้ และคำที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งต่าง ๆ ก็

ก. คำ ให้ ที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งของคำกริยาวิกรรม (จะเขียน
ชื่อคำ ให้ คำนี้ ว่า ให้-คำกริยาวิกรรม)

ข. คำ ให้ ที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งของคำบุพบท (จะเขียนชื่อคำ
ให้ คำนี้ว่า ให้-คำบุพบท)

ค. คำ ให้ ที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งของคำกริยากรรมเทศกัต
จะเขียนชื่อคำ ให้ คำนี้ว่า ให้-คำกริยากรรมเทศกัต)

^๕ Vichintana, เรื่องเดียวกัน.

ง. คำ ใช่ ที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งของคำเชื่อมอนุภาคย์ (จะเขียนชื่อคำ ใช่ คำนี้ว่า ใช่-คำเชื่อมอนุภาคย์)

จ. คำ ใช่ ที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งของคำหลังกริยา (จะเขียนชื่อคำ ใช่ คำนี้ว่า ใช่-คำหลังกริยา)

๕. รูปผลการวิจัย

๖. ให้อธิบายและยกตัวอย่างที่สนใจที่ศึกษาภาษาไทยศึกษาให้ละเอียดกว่า คำ ใช่ และคำที่ใช้ในความหมายอะไรก็ตาม

๗. รวบรวมรายการคำกริยาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำ ใช่ ไว้ในภาคผนวก

๘. คำศัพท์เฉพาะที่ใช้

คำศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ส่วนใหญ่ใช้ตามวิทยานิพนธ์เรื่อง "Inter - Sentence Relations in Modern Conversational Thai"⁶ คำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอนุภาคย์ใช้ตามวิทยานิพนธ์เรื่อง อนุภาคย์ในภาษาไทย^๗

คำศัพท์เหล่านี้ คือ

คำถาม

ในการกำหนดคำถาม เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี ๖ ตำแหน่ง

^๖ เรื่องเดียวกัน

^๗ ศุภฉวีพร ชำนิโรจนานนท์, อนุภาคย์ในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทอักษรศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๖๒)

คู่หนึ่ง คือ

ก. ๑ ๒ แล้ว

ข. ๑ กำลัง ๒

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ ๑ ของกรอบประโยคทดสอบ
คู่นี้ได้ จัดว่าเป็นคำนาม

ตัวอย่าง

ก. พ่อ นอน แล้ว

ข. พ่อ กำลัง นอน

คำว่า พ่อ จัดว่าเป็นคำนามเพราะปรากฏในตำแหน่งที่ ๑ ของ
กรอบประโยค ก. บละ ข. ได้

คำนามมีหมวดย่อยคือ คำสรรพนาม คำประเภทนี้อาจจะปรากฏใน
ตำแหน่งเดียวกับคำนามได้ แต่ไม่อาจใช้แทนคำนามได้ เมื่อคำนามคำนั้นมี
คำกริยากรรมย่อย (คงจะไต่กลางต่อไป) มาขยาย

๑. เด็ก กำลัง ร้องไห้ อาจจะใช้คำสรรพนาม เขา แทนคำนาม
เด็ก ได้ เป็น เขา กำลังร้องไห้

๒. เด็ก อ้วน กำลัง ร้องไห้ ในที่นี้ อ้วน เป็นคำกริยากรรมย่อย
ขยายคำนาม เด็ก เราจะใช้คำสรรพนาม เขา แทนคำนาม เด็ก ในประโยค
นี้เป็น เขา อ้วน กำลังร้องไห้ ไม่ได้

ด้วยเหตุที่คำสรรพนาม เป็นกำหนดย่อยของคำนาม ดังนั้น ใน
วิทยานิพนธ์เล่มนี้ เมื่อกล่าวถึงคำนามจะหมายรวมถึงคำสรรพนามด้วยทุกแห่ง

คำกริยากรรม

ในการกำหนดคำกริยากรรม เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ

คู่เดียวกับที่ใช้ในการกำหนดคำถาม คือคำที่ปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบ ก. และตำแหน่งที่ ๓ ของกรอบ ข. ใดจึงว่า เป็นคำกริยากรรม

ตัวอย่าง

- ก. พย นอน แล้ว
- ข. พย กำลัง นอน

คำว่า นอน จึงว่าเป็นคำกริยากรรม เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบ ก. และในตำแหน่งที่ ๓ ของกรอบ ข. ใด

คำกริยากรรม

ในการกำหนดคำกริยากรรม เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ ซึ่งมี ๔ ตำแหน่งคู่หนึ่ง คือ

- ก. นาม - นาม แล้ว
- ข. นาม กำลัง - นาม

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบคู่นี้ใด จึงว่าเป็นคำกริยากรรม

ตัวอย่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ก. ครู ตรวจ การบ้าน แล้ว
- ข. ครู กำลัง ตรวจ การบ้าน

คำว่า ตรวจ จึงว่าเป็นคำกริยากรรม เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบคู่นี้ใด

คำกริยาวิกรรรม

ในการกำหนดคำกริยาวิกรรรม เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี ๕ ตำแหน่งดังนี้ คือ

- ก. นาม - นาม นาม แล้ว
- ข. นาม กำลัง - นาม นาม

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ จัดว่าเป็นคำกริยาวิกรรรม

ตัวอย่าง

- ก. พี่ สอน เลข น้อง แล้ว
- ข. พี่ กำลัง สอน เลข น้อง

คำว่า สอน จัดว่าเป็นคำกริยาวิกรรรม เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้

คำกริยาอกรรรมขอย

ในการกำหนดคำกริยาอกรรรมขอย เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบกรอบหนึ่งที่มี ๕ ตำแหน่ง คือ

- นาม - กว่า นาม แล้ว

คำกริยาอกรรรม ที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ จัดว่าเป็นคำกริยาอกรรรมขอย ตัวอย่าง

- แดง สูง กว่า คำ แล้ว

คำว่า สูง จักว่าเป็นคำกริยากรรมยอบ เพราะอาจจะปรากฏใน
ของวางของกรอบประโยคตอนนี้ได้

คำช่วยหน้ากริยา

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏแทนคำว่า กำลัง ในกรอบประโยคทดสอบ
ที่ใช้กำหนดคำนาม และคำกริยาทั้ง ๑ คู่ ก็คงกล่าวได้ว่า ได้ จักว่าเป็นคำช่วย
หน้ากริยา

ตัวอย่าง

แดง กำลัง วิ่ง
นิก จะ วิ่ง

คำกำลัง และจะ จักว่าเป็นคำช่วยหน้ากริยา

คำช่วยหลังกริยา

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏแทนคำว่า แล้ว ในกรอบประโยคทดสอบ
ที่ใช้กำหนดคำนาม และคำกริยาทั้ง ๑ คู่ ก็คงกล่าวมาแล้วได้ จักว่าเป็นคำ
ช่วยหลังกริยา

ตัวอย่าง

แดง นอน แล้ว
นิก นอน อยู่

คำแล้ว และอยู่ จักว่าเป็นคำช่วยหลังกริยา

^๕ คู่อกรอบประโยคทดสอบที่ใช้กำหนดคำนามและคำกริยาทั้ง ๑ คู่นี้ ในหน้า ๑๐

^๖ เช่นเดียวกับเชิงอรรถที่แล้ว

คำหน้ากริยา

คำหน้ากริยา คือคำที่ปรากฏหน้าคำกริยา ไม่เคยอยู่ตามลำพัง โดยที่ไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย และไม่ลงเสียงหนัก (Unstressed) คำหน้ากริยา มี ๒ คำ คือ ไป และ มา

ตัวอย่าง

นึก ไป ชื่อ ของ
แดง มา ทา ฉัน

คำหลังกริยา

คำหลังกริยา คือคำที่ปรากฏหลังคำกริยา ไม่เคยอยู่ตามลำพัง โดยไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย และไม่ลงเสียงหนัก (Unstressed) คำหลังกริยานี้ ความผลงานวิจัยของนางสาววิจิตรฉัน ฉันทะวิบูลย์ (นางวิจิตรฉัน ภาณุพงศ์) มีอยู่ ๔ คำ คือ ไป มา ไว้ เสีย และความผลงานวิจัยของนางสาวนววรรณ พันธุเมธา ได้เพิ่มอีก ๒ คำ คือ ขึ้น ลง เข้า ออก ดู เอา

ตัวอย่าง

เอา ไป เกอะ
ชื่อ มา นี
เก็บ ไว้ ก็แล้วกัน
กิน เสีย ไหมมค
เขา ลูก ขึ้น แล้ว
แดง นอน ลง กับพื้น

ทอง หนังสือ เข้า เกอะ
 เนื้ค ประตุ ออก
 ทคตลอง กู นี

คำลักษณะนาม

ในการกำหนดคำลักษณะนาม เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ
 ที่มี ๖ ตำแหน่ง คือ

นาม - กริยาอาการบอย นี กริยาอาการ แล้ว

คำใดก็ตามที่ไม่ใช่คำนาม ตามคำจำกัดความที่กล่าวไว้แล้ว ที่อาจจะ
 ปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ ถือว่าเป็นคำ
 ลักษณะนาม เช่น

รูป ใบ เล็ก นี เทลื่อง แล้ว

คำว่า ใบ จัดว่าเป็นคำลักษณะนาม เพราะว่าอาจจะปรากฏในตำแหน่ง
 ช่องว่างของกรอบประโยคนี้ได้

คำบอกกำหนด

ในการกำหนดคำบอกกำหนด เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ ซึ่ง
 มี ๕ ตำแหน่ง ดังนี้

นาม คำบอกจำนวนลักษณะนาม - กริยาอาการ แล้ว

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคนี้ได้
 ถือว่าเป็นคำบอกกำหนด

ตัวอย่าง

นก สอง ตัว นี ภาย แล้ว

คำ นี้ จักว่าเป็นคำบอกกำหนดเพราะว่าจะปรากฏในตำแหน่ง
ช่องว่างของกรอประโยคทดสอบนี้ได้

คำบุพบท

ในการกำหนดคำบุพบท เราอาจจะใช้กรอประโยคทดสอบที่มี ๕ ตำแหน่ง
๒ กรอ ก็คือ

- ก. นาม กริยากรรม คำช่วยหลังกริยา - นาม
- ข. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม - นาม

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอประโยค
กรอใดกรอหนึ่งใน ๒ กรอนี้ได้ จักว่าเป็นคำบุพบท

ตัวอย่าง

- ก. แกง นอน บน เคียง
- ข. เขา จะ นั่ง ใต้ ต้นไม้

คำ บน จักว่าเป็นคำบุพบท เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่าง
ของกรอประโยค ก. ได้ และ ใต้ จักว่าเป็นคำบุพบท เพราะอาจจะปรากฏ
ในตำแหน่งช่องว่างของกรอประโยค ข. ได้

คำถามา

ในการกำหนดคำถามา เราอาจจะใช้กรอประโยคทดสอบ ซึ่งมี
๒ ตำแหน่งดังนี้ คือ

นาม ลักษณะนาม คำบอกกำหนดเสียงตรี - กริยากรรม กริยาวิเศษณ์

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอประโยคกรอ
นี้ได้ จักว่าเป็นคำถามา

ตัวอย่าง

เด็ก คน นี้ ปกติ นน เหลือเกิน

คำว่า ปกติ จัดว่าเป็นคำมาลา เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้

คำกริยาวิเศษณ์

ในการกำหนดคำกริยาวิเศษณ์ เราอาจจะใช้กรอบประโยคทดสอบ ๒ กรอบ ที่มี ๓ และ ๔ ตำแหน่ง คำมาลา คือ

ก. นาม กริยาอาการ -

ข. นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยาอาการ -

คำใดก็ตามที่อาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยค กรอบใดกรอบหนึ่งใน ๒ กรอบนี้ได้ และคำนั้นไม่ใช่คำกริยา ไม่ใช่คำช่วยหลังกริยา และไม่ใช่คำลงท้าย จัดว่าคำนั้นเป็นคำกริยาวิเศษณ์

ตัวอย่าง

ก. เขา มา เร็ว

ข. แดง คง มา อีก

คำ เร็ว จัดว่าเป็นคำกริยาวิเศษณ์ เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยค ก. ได้ และ อีก จัดว่าเป็นคำกริยาวิเศษณ์ เพราะอาจจะปรากฏในตำแหน่งของว่างของกรอบประโยค ข. ได้

คำลงท้าย

คำลงท้ายคือ คำที่ปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของกรอบประโยคทดสอบ

ตัวอย่าง

นามวลี ทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทนาม

ก. ประกอบด้วยคำนามคำเดียว

แดง อยู่บ้าน

แดง เป็นนามวลี ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน^{๑๐}

ข. ประกอบด้วยคำนามกับส่วนขยาย

ถวยไบนั่น สวยดี

ถวยไบนั่น เป็นนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน

นามวลีทำหน้าที่เป็นหน่วยอนุภาคประเภทนาม

ก. ประกอบด้วยคำนามคำเดียว

เขา มา เมื่อ ฝนตก

เขา เป็นนามวลีทำหน้าที่เป็น บทประธาน^{๑๑} ของอนุภาค

เขามา

ข. ประกอบด้วยคำนามกับส่วนขยาย

คนสูง กม ๕ / เมื่อลอคที่ต่ำ

^{๑๐} จะได้อีกถึงหน่วยประธานในหน้า ๒๔

^{๑๑} จะได้อีกถึงบทประธานในหน้า ๒๗

คนสูง เป็นนามวลีที่ทำหน้าที่เป็นบทประธานของอนุภาค คนสูงก็กระ

๒. กริยาวลี ก็วลีชนิดหนึ่ง อาจเป็นคำกริยาคำเดียวหรือหลายคำก็ได้ กริยาวลีอาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทกริยาชนิดใดชนิดหนึ่งใน ๓ ชนิด คือ หน่วยกริยากรรม หน่วยกริยาศกรรม และหน่วยกริยาทวิกรรม และทำหน้าที่เป็นหน่วยอนุภาคประเภทกริยาประเภทใดประเภทหนึ่งใน ๓ ประเภท คือ บทกริยากรรม บทกริยาศกรรม และบทกริยาทวิกรรม^{๑๒}

ตัวอย่าง

กริยาวลีทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทกริยา

ก. ประกอบด้วยคำกริยาคำเดียว

เขา วิ่ง

วิ่ง เป็นกริยาวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม^{๑๓}

ข. ประกอบด้วยคำกริยากับส่วนขยาย

เขา วิ่ง-มา-เมื่อวาน

วิ่ง-เมื่อวาน เป็นกริยาวลีที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาศกรรม^{๑๔}

กริยาวลีทำหน้าที่เป็นหน่วยอนุภาคประเภทกริยา

^{๑๒} จะได้อีกกล่าวถึงหน่วยประโยคประเภทกริยาและหน่วยอนุภาคประเภทกริยาในหน้า ๒๗ - ๓๐

^{๑๓} จะได้อีกกล่าวถึงหน่วยกริยากรรมในหน้า ๒๘

^{๑๔} จะได้อีกกล่าวถึงหน่วยกริยาศกรรมในหน้า ๓๐

ก. ประถมควบคำกริยาคำเดียว

เด็ก / คนที่เขียนหนังสือ / มาแล้ว

เขียน เป็นกริยาวลีที่ทำหน้าที่เป็นบทกริยากรรม^{๑๕}

ข. ประถมควบคำกริยากับส่วนขยาย

เด็ก / คนที่เขียน- หนังสือ -สวย / มาแล้ว

เขียน-สวย เป็นกริยาวลีที่ทำหน้าที่เป็นบทกริยากรรม

๓. สถานวลี คือนามวลี ซึ่งมีคำบุพบท ๑-๓ คำนำหน้า หรืออาจเป็นคำบุพบท ๒ คำ เรียงกันก็ได้

นามวลี มีบุพบทนำหน้า	<u>บนโต๊ะ</u>	<u>ที่ข้างบ้าน</u>
บุพบท ๒ คำ เรียงกัน	<u>ข้างใน</u>	<u>ข้างนอก</u>

๔. กาลวลี คือคำบอกเวลากับส่วนขยาย

ตัวอย่าง

วันนี้ อาทิตย์เดียว

๕. มาลาวลี คือคำมาลา คำเดียวหรือคำมาลากับคำบุพบท

ตัวอย่าง

คำมาลา คำเดียว ปกติ ธรรมดา

^{๑๕} จะโลกกล่าวถึงหน่วยบทกริยากรรมในหน้า ๒๗

ก. ประกอบด้วยคำกริยาคำเดียว

เด็ก / คนที่เขียนหนังสือ / มาแล้ว

เขียน เป็นกริยาวลีที่ทำหน้าที่เป็นบทกริยากรรม^{๑๕}

ข. ประกอบด้วยคำกริยากับส่วนขยาย

เด็ก / คนที่เขียน- หนังสือ -สวย / มาแล้ว

เขียน-สวย เป็นกริยาวลีที่ทำหน้าที่เป็นบทกริยากรรม

๓. สถานวลี คือนามวลี ซึ่งมีคำบุพบท ๑-๓ คำนำหน้า หรืออาจเป็นคำบุพบท ๒ คำ เรียงกันก็ได้

นามวลี มีบุพบทนำหน้า	<u>บนโต๊ะ</u>	<u>ที่ข้างบ้าน</u>
บุพบท ๒ คำ เรียงกัน	<u>ข้างใน</u>	<u>ข้างนอก</u>

๔. กาลวลี คือคำบอกรวมเวลากับส่วนขยาย

ตัวอย่าง

วันนี้ อาทิตย์เดียว

๕. มาลาวลี คือคำมาลา คำเดียวหรือคำมาลา กับคำบุพบท

ตัวอย่าง

คำมาลา คำเดียว ปกติ ธรรมดา

^{๑๕} จะได้อีกกล่าวถึงหน่วยบทกริยากรรมในหน้า ๒๐๗

คำมาลา กับ คำพบท ตามปกติ ตามธรรมดา

สถานวลีสุเคราะห์

สถานวลีสุเคราะห์ คือสถานวลีซึ่งสุเคราะห์ลงมาทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของนามวลีหรือกริยาวลี

ตัวอย่าง

เมื่อเป็นส่วนหนึ่งของนามวลี ผลไม่ ใน ส่วน
 เมื่อเป็นส่วนหนึ่งของกริยาวลี คอย ใน ห้อง ก่อน

กาลวลีสุเคราะห์

กาลวลีสุเคราะห์ คือกาลวลีซึ่งสุเคราะห์ลงมาทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของนามวลี หรือกริยาวลี

ตัวอย่าง

เมื่อเป็นส่วนหนึ่งของนามวลี แคว ตอน เช้า
 เมื่อเป็นส่วนหนึ่งของกริยาวลี ออกไป ตั้งแต่ เที่ยง

สถานวลีเทียม

สถานวลีเทียม คือคำกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีส่วนประกอบคล้ายกับส่วนประกอบของสถานวลีแต่ทำหน้าที่อยู่ในกริยาวลีเท่านั้น คือทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายของกริยาวลี

ตัวอย่าง

แกงมีแต่น้ำแล้ว

ส่วนสถานวดีนั้น อาจจะทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยคที่เรียกว่า หน่วยโครงสร้างของประโยค ก็ได้ ถือเป็น "หน่วยเสริม" ซึ่งมีลักษณะดังนี้ คือ

ก. ในประโยคเริ่ม^{๑๖} หน่วยประโยคประเภทนี้จะอยู่ตามลำพังไม่ได้

ข. ตำแหน่งของหน่วยประโยคประเภทนี้ ไม่คงที่ตายตัว อาจจะอยู่ต้นหรือท้ายประโยคก็ได้ เช่นเราจะพูดว่า

ข้างถนนรถจอดแยะ

หรือ

รถจอดแยะข้างถนน ก็ได้

กาลวลีเทียม

กาลวลีเทียมคือคำกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีส่วนประกอบคล้ายกับส่วนประกอบของกาลวลี แต่ทำหน้าที่อยู่ในกริยาวลีเท่านั้น คือทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายของกริยาวลี

ตัวอย่าง

หญิงนั้นทองถิ่นยกเขา

ส่วนกาลวลีอาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยโครงสร้างของประโยคก็ได้ คือ เป็นหน่วยประโยคเสริมที่มีลักษณะอย่างเดียวกับสถานวดีดังกล่าวนั้นแล้วข้างต้น

ตัวอย่าง

เมื่อตอนเช้ารถชนกัน

^{๑๖} จะไดกล่าวลึงประโยคเริ่ม ในหน้า ๓๓ - ๓๔

เราอาจจะพบว่า

รถชนกันเมื่อตอนเช้า ได้

หน่วยวัด

หน่วยวัดคือส่วนที่ประกอบกันขึ้นเป็นวัด วัดแต่ละวัด อาจจะประกอบด้วยหน่วยวัดเพียงหน่วยเดียวหรือหลายหน่วยก็ได้ หน่วยวัดแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ หน่วยนามวัด และหน่วยกริยาวัด

๑. หน่วยนามวัด

หน่วยนามวัดคือหน่วยโครงสร้างที่ประกอบกันขึ้นเป็นนามวัด
หน่วยนามวัดนี้มี ๕ หน่วย คือ

- ก. หน่วยหลัก
- ข. หน่วยวัดอกรวม
- ค. หน่วยวัดเสริม
- ง. หน่วยบอกจำนวน
- จ. หน่วยบอกกำหนด

๒. หน่วยกริยาวัด

หน่วยกริยาวัดคือหน่วยโครงสร้างที่ประกอบกันขึ้นเป็นกริยาวัด
หน่วยกริยาวัดนี้มี ๔ หน่วย คือ

- ก. หน่วยแกน
- ข. หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยแกน
- ค. หน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยแกน
- ง. หน่วยขยาย

หน่วยแทน คือส่วนประกอบที่จำเป็นของกริยาวลีในประโยคเริ่มกริยาวลีในประโยคเริ่มจะต้องมีหน่วยแทนเสมอ คำที่เป็นส่วนประกอบของหน่วยแทนมี ๔ ชนิด คือ คำกริยา คำหน้ากริยา คำหลังกริยา และคำเชื่อมกริยา

ตัวอย่าง

เขาคงจะไปนอนมา

คงจะไปนอนมา เป็นกริยาวลีซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยโครงสร้างของประโยค คือหน่วยกริยากรรม

คง เป็นหน่วยกริยาวลีชนิดหนึ่ง คือหน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยแทน

ไปนอนมา เป็นหน่วยกริยาวลีชนิดหนึ่งคือหน่วยแทน

ไป เป็นคำหน้ากริยาและเป็นส่วนประกอบของหน่วยแทน

นอน เป็นคำกริยากรรมและเป็นส่วนประกอบของหน่วยแทน

มา เป็นคำหลังกริยาและเป็นส่วนประกอบของหน่วยแทน

หน่วยขยาย คือส่วนประกอบของกริยาวลี ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายหน่วยขยายอาจจะประกอบด้วย

๑. คำกริยามีลักษณณ์คำเดียว เช่น หิวจึง
๒. คำกริยามีลักษณณ์สองคำ เช่น หิวบ่อยจึง
๓. สถานวลิลักษณะะ เช่น อยู่บนโต๊ะ
๔. กาลวลิลักษณะะ เช่น ไปทันเคี้ยว
๕. สถานวลิลักษณะะและกาลวลิลักษณะะ เช่น

จุดข้างนอกทันเคี้ยว

๖. สถานวลีเทียม เช่น กิมแต่เป็ยรี่

๗. กาลวลีเต็ม เช่น คนแก่ เขา
๘. สถานวลีเต็มและกาลวลีเต็ม เช่น

คุย กะ เพื่อน ทั้ง วัน

๙. สถานวลีลดฐานะและกาลวลีเต็ม เช่น

อยู่ที่ ต่าง กับ ก่อน

๑๐. คำกริยาวิเศษณ์กับสถานวลีลดฐานะหรือกาลวลีลดฐานะ เช่น

มาก กับ เห็น
แจ้ง เห็น กับ เมื่อ อีก

๑๑. คำกริยาวิเศษณ์กับสถานวลีเต็มหรือกาลวลีเต็ม เช่น

บน กับ เมื่อ เรื่อง อากาศ
คุย กัน ตั้ง แต่ บาย

๑๒. สถานวลีลดฐานะหรือกาลวลีลดฐานะ กับคำกริยาวิเศษณ์ เช่น

มา ที่ นั้น บ่อย
มา ก่อน เขา เรื่อย

๑๓. สถานวลีเต็มหรือกาลวลีเต็มกับคำกริยาวิเศษณ์ เช่น

ชอบ แก่ ที่ นั้น บ่อย
ที่ นั้น แก่ เขา ด้วย

หน่วย อนุ พยางค์

หน่วยอนุพยางค์คือส่วนต่าง ๆ ที่ประกบกันขึ้นเป็นอนุพยางค์ จึงเป็นส่วนประกอบของประโยคใหญ่อีกทีหนึ่ง อนุพยางค์บางอนุพยางค์อาจจะประกบด้วย

หน่วยอนุพากย์หน่วยเดียว บางอนุพากย์อาจจะประกอบด้วยหน่วยอนุพากย์หลายหน่วย หน่วยอนุพากย์มีอยู่ ๒ ประเภท คือ

๑. หน่วยอนุพากย์ประเภทนาม อาจทำหน้าที่เป็นบทประธาน บทกรรมตรง บทกรรมรอง และบทนามพิเศษ เพื่อความสะดวกในการเขียนแบบโครงสร้างต่อไป จะใช้อักษรย่อภาษาอังกฤษบนภาษาไทย สำหรับแทนหน่วยอนุพากย์เหล่านี้เป็น s, o, i, และ n ตามลำดับ เช่น

<u>s</u>	ที่ว่า <u>เขา</u> จะมาที่นี่ / จริงหรือ
<u>o</u>	เขาบอกฉัน / ว่า <u>หรือ</u> <u>ขณ</u> มาแล้ว /
<u>i</u>	เขาบอก / ว่า <u>ปู่</u> จะโหมนม <u>เรา</u> /

๒. หน่วยอนุพากย์ประเภทกริยา อาจทำหน้าที่เป็นบทกริยากรรม บทกริยาสากรรม และบทกริยาวิกรรม ซึ่งจะใช้อักษรย่อว่า v_i , v_t , v_{tt} , ตามลำดับ เช่น

<u>v_i</u>	ฉันชม <u>เขา</u> / ว่า <u>เก่ง</u> จริง /
<u>v_t</u>	เขาชอบ <u>คน</u> / ที่กำลัง <u>ซื้อ</u> ของ /
<u>v_{tt}</u>	ที่เธอ <u>ให้</u> รางวัล <u>ทุกคน</u> / ฉันไม่ชอบ

หน่วยประโยค

หน่วยประโยค คือส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นประโยค ประโยคแต่ละประโยคอาจจะประกอบด้วยหน่วยประโยคเพียงหน่วยเดียว หรือหลายหน่วยก็ได้ หน่วยประโยคมีอยู่ ๒ ประเภท คือ

๑. หน่วยประโยคประเภทนาม อาจทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง หน่วยกรรมรอง หรือหน่วยนามพิเศษ ซึ่งจะใช้อักษรย่อว่า s, o, i และ N ตามลำดับ

หน่วยประธาน คำนามในประโยคที่มีแต่คำนามและคำกริยาเรียงกัน
เป็นแบบ นาม กริยา เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยค เรียกว่า
หน่วยประธาน

ตัวอย่าง

ฝน ตก

คำว่า ฝน ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยประธานของประโยคนี้

หน่วยกรรมตรง คำนามในประโยคที่มีแต่คำนามและคำกริยาเรียงกัน
แบบ กริยา นาม เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยค เรียกว่า หน่วย
กรรมตรง

ตัวอย่าง

หิว น้ำ

คำว่า น้ำ ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรงของประโยคนี้

ในกรณีที่มีคำนามสองคำในประโยคที่มีแต่คำนามและคำกริยาเรียง
กันเป็นแบบ นาม กริยา นาม คำนามคำแรกเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของ
ประโยคเรียกว่าหน่วยประธาน ส่วนคำนามคำที่สอง เรียกว่าหน่วยกรรมตรง

ตัวอย่าง

นิก หิว น้ำ

คำว่า นิก ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน ส่วนคำว่า น้ำ ถือว่า
ทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง

หน่วยกรรมรอง คำนามในประโยคที่มีแต่คำนามและคำกริยาเรียงกันเป็นแบบ
นาม กริยา นาม นาม คำนามคำที่สาม เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยค เรียกว่า
หน่วยกรรมรอง

ตัวอย่าง

เขา ให้ สกังก์ เค็ก

คำว่า เค็ก ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรองของประโยคนี้ ส่วนคำว่า เขา เป็นหน่วยประธาน และคำว่า สกังก์ เป็นหน่วยกรรมตรง

หน่วยนามพิเศษ นามวลีที่ทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยค ที่มีแต่หน่วยนามเท่านั้น ไม่มีหน่วยกริยาอยู่เลย เรียกว่า หน่วยนามพิเศษ

ตัวอย่าง

แม่จ๋า (N)

เล็กนะ หลานเธอหรือ (N N)

๒. หน่วยประโยคประเภทกริยา อาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม หน่วยกริยาสกรรม หรือหน่วยกริยาทวิกรรม ซึ่งจะใช้อักษรย่อว่า V_{i} , V_{t} และ V_{tt} ตามลำดับ

หน่วยกริยากรรม คำกริยาในประโยคที่มีแต่คำนามและคำกริยาเรียงกันแบบ นาม กริยา เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยค เรียกว่าหน่วยกริยากรรม

ฝน ตก

คำว่า ตก ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยากรรม

หน่วยกริยาสกรรม คำกริยาในประโยคที่มีแต่คำนามและคำกริยาเรียงกัน แบบกริยา นาม หรือ นาม กริยา นาม เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยคเรียกว่าหน่วยกริยาสกรรม

ตัวอย่าง

ทิว น้ำ
แดง โข น้ำ

คำว่า ทิว ในประโยคทั้งสองนี้ ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยา
กรรม

หน่วยกริยาวิกรรม กริยาในประโยคที่มีคำทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาเรียง
กัน เช่น นาม กริยา นาม นาม เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประกอบของประโยค
เรียกว่า หน่วยกริยาวิกรรม

ตัวอย่าง

แดง ให้ สติงกี้ เด็ก

คำว่า ให้ ถือว่าทำหน้าที่เป็นหน่วยกริยาวิกรรม

อนุพากย์

อนุพากย์ คือประโยคสามัญที่ลดฐานะลงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยค
ใหญ่ในวิทยานิพนธ์เรื่อง "อนุพากย์ในภาษาไทย" หมายถึงประโยคขึ้นตอน ^{๒๑}
และประโยคผสม ^{๒๒} ที่ประกอบด้วยอนุพากย์ ๑ อนุพากย์เท่านั้น ^{๒๓}

อนุพากย์แบ่งออกเป็น ๔ ชนิด คือ อนุพากย์นาม อนุพากย์คุณศัพท์
อนุพากย์วิเศษณ์ และอนุพากย์หลัก

อนุพากย์นาม คืออนุพากย์ที่อาจจะทำหน้าที่อย่างเดียวกับนามวลีได้

^{๒๑}ดูเรื่องประโยคขึ้นตอนในหน้า ๓๔ - ๓๕

^{๒๒}ดูเรื่องประโยคผสมในหน้า ๓๕

^{๒๓}ดูฉัตร, เรื่องเดิม . . . , หน้า ๓๔

คืออาจจะทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทนามทั้ง ๓ ชนิด ได้แก่ หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และหน่วยกรรมรองและทำหน้าที่เป็นส่วนหลักในหน่วยนามพิเศษ

ตัวอย่าง

ก. เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยประธาน (S) ของประโยคใหญ่

SV_{tO} N_1 ใครวิ่งชนะ / จะได้ รางวัล

เราอาจจะหานามวลีเช่น เด็กคนนี้ มาแทนที่อนุภาคย่นามได้ เป็นประโยคว่า

เด็กคนนี้ จะได้ รางวัล

ข. เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมตรง (O) ของประโยคใหญ่

SV_{tO} ฉัน ไปฟัง / เข้าวิจารณ์หนังไทย

เราอาจจะหานามวลีเช่น ผู้ชายคนนั้น มาแทนที่อนุภาคย่นามได้ เป็นประโยคว่า

ฉัน ไปฟัง ผู้ชายคนนั้น

ค. เมื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยกรรมรอง (I) ของประโยคใหญ่

SV_{tI} CI ครู จะแจก รางวัล / นักเรียนเรียนดี

เราอาจจะหานามวลีเช่น นักเรียน มาแทนที่อนุภาคย่นามได้ เป็นประโยคว่า

ครู จะแจก รางวัล นักเรียน

ง. เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนหลักในหน่วยนามพิเศษ (S)

หมวกใบใหญ่สีขาวของใคร / ที่อยู่ใหญ่

อนุภาคบีเทอญ ก็อนุภาคที่อาจจะทำหน้าที่เกี่ยวกับหน่วยขยายหน่วยแกนโค คืออาจจะทำหน้าที่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของหน่วยประโยคประเภทกริยา ทั้ง ๓ ชนิด โคแก เป็นส่วนขยายในหน่วยกริยากรรม หน่วยกริยาศกรรม และหน่วยกริยาทวิกรรม

ตัวอย่าง

ก. เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยกริยากรรม

s/v_i / เขา/ออกไปข้างนอกตอนที่คุณกำลังอาบน้ำ /

เราอาจจะหาหน่วยขยายหน่วยแกนเช่น เมื่อไร มาแทนที่ได้เป็นประโยคว่า

เขาออกไปข้างนอกเมื่อไร

ข. เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยกริยาศกรรม

$s/v_t(0)$ / แคง/ต่องไป- (โรงพยาบาล) -เพราะเขาไม่สบาย /

เราอาจจะหาหน่วยขยายหน่วยแกนเช่น ทำไม มาแทนที่ได้เป็นประโยคว่า

แคง ต่องไป- โรงพยาบาล -ทำไม

ค. เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนขยายในหน่วยกริยาทวิกรรม

$s/v_{tt}(OI)$ / คุณพ่อ/ให้- (หนังสือเล่มนี้ ฉิน) -ตั้งแต่อายุ ๗ ขวบ

เราอาจจะหาหน่วยขยายหน่วยแกนเช่น ตั้ง ๑๐ ปีแล้ว มาแทนที่ได้เป็นประโยคว่า

คุณพ่อ ให้- หนังสือเล่มนี้ ฉิน -ตั้ง ๑๐ ปีแล้ว

อนุภาคหลัก คืออนุภาคที่อาจจะทำหน้าที่เป็น

๑. ส่วนหนึ่งของหน่วยประโยคประเภทกริยา ก็เป็นส่วนหลักในหน่วย

กริยาอาการ

ตัวอย่าง

/v_i/ /คือใจ ที่คุณมางานวันเกิดฉันได้/

๒. หน่วยประโยคประเภทกริยา ชนิดหน่วยกริยาอาการ

ตัวอย่าง

s/v_i/ การที่เธอแสดงกริยาเช่นนี้/ไม่ดีเลย /

๑. หน่วยประโยคมากกว่า ๑ หน่วย

ตัวอย่าง

sv_{tc} ฉัน ไม่ชอบ/คนขับรถเร็วมาก ๆ

ในตัวอย่างนี้ อนุภาคหลักทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยประธาน และหน่วยกริยาอาการในเวลาเดียวกัน

๔. ทั้งหน่วยประโยคและส่วนหนึ่งของหน่วยประโยคในเวลาเดียวกัน

ตัวอย่าง

/s/v_i /เด็กที่กำลังเล่นตุ๊กตา/น่ารักมาก

ในตัวอย่างนี้ อนุภาคหลักทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยกริยาอาการและส่วนหลักในหน่วยประธานในเวลาเดียวกัน

ประโยคเริ่ม

ประโยคเริ่มคือประโยคที่ใช้เริ่มบทสนทนาได้ ในการที่จะเข้าใจประโยคชนิดนี้ เราไม่จำเป็นต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน ประโยคเริ่มอาจจะใช้ตรงกลาง ๆ

บทสนทนาได้ ไม่จำเป็นต้องใช้เริ่มบทสนทนาเสมอไป

ตัวอย่าง

บทสนทนาที่มีประโยค ๓ ประโยค

๑. คุณจะนอนหรือยัง เป็น ประโยคเริ่ม
๒. ยัง ไม่เป็น ประโยคไม่เริ่ม
๓. ฉันจะดูโทรทัศน์ก่อน เป็น ประโยคเริ่ม

ประโยคไม่เริ่ม

ประโยคไม่เริ่ม คือประโยคที่ขึ้นต้นบทสนทนาไม่ได้ เพราะจะต้องอาศัยคำพูดหรือข้อความที่มาก่อนจึงจะเข้าใจความหมายได้

ตัวอย่าง

บทสนทนาที่มีประโยค ๒ ประโยค

๑. พ่อจะซื้อรถใหม่แล้ว เป็น ประโยคเริ่ม
๒. จะซื้อเมื่อไร เป็น ประโยคไม่เริ่ม

ในการที่จะเข้าใจความหมายของประโยคที่สอง ว่าใครจะซื้ออะไรนั้น จะต้องอาศัยข้อความในประโยคที่ ๑

ประโยคซับซ้อน

ประโยคซับซ้อนคือประโยคที่ประกอบด้วยอนุพากย์ต่างชนิดกัน ๒ อนุพากย์ขึ้นไป แต่ละอนุพากย์ อาจจะมีอนุพากย์อื่นซ้อนอยู่ด้วยก็ได้

ตัวอย่าง

ประโยคซับซ้อนที่ประกอบด้วยอนุพากย์ต่างชนิด ๒ อนุพากย์

อนุพาทย์หลักและอนุพาทย์นาม เรายกฉัน/ว่าเราจะไปงานคืนนี้
อนุพาทย์หลักและอนุพาทย์คุณศัพท์ ฉันชอบเด็ก/ที่มาหาคุณเมื่อวานนี้

ตัวอย่าง

ประโยครับขอร้องที่ประกอบด้วยอนุพาทย์ต่างชนิด ๒ อนุพาทย์ แต่อนุพาทย์
หนึ่งมีอนุพาทย์ซ้อนขอร้องอยู่

เด็ก/ที่กำลังเล่นสนุกที่คุณซื้อให้/น่ารักมาก

ประโยคนี้ประกอบด้วย

๑. อนุพาทย์หลัก คือ เด็กน่ารักมาก

๒. อนุพาทย์คุณศัพท์ คือ ที่กำลังเล่นสนุกที่คุณซื้อให้ ซึ่งมีอนุพาทย์คุณศัพท์
ที่คุณซื้อให้ ซ้อนอยู่

ประโยคผสม ได้แก่ประโยคที่ประกอบด้วยอนุพาทย์หลักตั้งแต่ ๒ อนุพาทย์ขึ้นไป

ตัวอย่าง

ประโยคผสมประกอบด้วย อนุพาทย์หลัก ๒ อนุพาทย์

เธอจะไปกับฉัน/หรือว่าจะอยู่ที่

ประโยคผสมประกอบด้วยอนุพาทย์หลัก ๓ อนุพาทย์

ฉันจะไปซื้อผ้า/แล้วจะไปกุหนึ่ง/แล้วก็จะไปทำผม

๑.๕ เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้มี ๘ อย่างดังนี้ คือ

(๑) / ใช้กับอนุพาทย์ ๒ อนุพาทย์ ออกจากกันให้เห็นได้ชัด

ตัวอย่าง

แม่ให้/เด็กนอน

(๒) / / ใช้แยกอนุพากย์ที่กำลังกล่าวถึง และมีโครงสร้างติดต่อกันออกจาก
อนุพากย์ที่มีหน่วยโครงสร้างไม่ติดต่อกัน

ตัวอย่าง แม่ ใ้ / ลูกทำการบ้าน / แล้ว

อนุพากย์ ลูกทำการบ้าน เป็นอนุพากย์ที่กำลังกล่าวถึง ซึ่งต้องการแยก
ออกจากอนุพากย์ แม่ ใ้ - แล้ว ซึ่งเป็นอนุพากย์ที่ไม่ติดต่อกัน

(๓) - เครื่องหมายนี้มีที่ใช้ ๒ อย่าง คือ

ก. ใช้ชี้คหลังหรือหน้าส่วนประกอบของหน่วยประโยคหรือหน่วยอนุพากย์
ที่ไม่ติดต่อกัน เพื่อแสดงว่าส่วนประกอบที่มีเครื่องหมาย - ตามมา และส่วนประกอบ
ที่มีเครื่องหมาย - นำหน้านั้น เป็นส่วนประกอบของหน่วยประโยคหรือหน่วยอนุพากย์
เดียวกัน

ตัวอย่าง

แม่ ใ้ - สดวก ลูก - แล้ว

แสดงว่า ใ้ และ แล้ว เป็นส่วนประกอบของหน่วยประโยคเดียวกัน
คือหน่วยกริยาทวิกรรม

ข. ใช้ชี้ระหว่างหน่วยประโยคที่มีโครงสร้างไม่ติดต่อกัน เมื่อแยกมา
กล่าวทางหาก

ตัวอย่าง

ใ้ - แล้ว

แสดงว่า ใ้ - แล้ว เมื่อปรากฏในประโยค จะมีส่วนประกอบของหน่วย
ประโยคอื่นแทรกอยู่ เช่น

แม่ ใ้ - สกาท ก ลู ก - แลว

(๕) _____ ใ้ช้ชื่ก ไ้คทาหรือชื่กความที่สาคัญ หรือที่กาค้างกลาวถึงอยู่

(๕) () ใ้ช้สำหรับชื่กความที่จะอธิบายเพิ่มเติม

(๖) เวนวรรค มีที่ใ้ช้ ๒ อย่าง คือ

ก. ใ้แยกหน่วยประ โยคหรือหน่วยอนุพากย์ แลละหน่วยออกจากกัน

คัวอย่าง

แยกหน่วยประ โยค แดง กงหิว น้า
แยกหน่วยอนุพากย์ เขา กงอยาก / ใ้ นิค กลับ บ้าน
แยกทั้งหน่วยประ โยคแลละหน่วยอนุพากย์ เขา กงอยาก / ใ้ นิค บา

ง. ใ้แยกคำแลละคำออกจากกัน

คัวอย่าง

เขา วาง หนังสือ บน โต๊ะ

ค. ใ้แยกคำเชื่อมอนุพากย์ออกจากอนุพากย์ เมื่อคองการกลาวถึงคำ เชื่อมันันโดยเฉพาะ

คัวอย่าง

แม่ คองการ / ใ้ แดงกวาดบ้าน

(๓) + ใ้เขียนท่ายประ โยคคัวอย่างที่ไม่มีคความหมายในภาษา